

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön Előfizetheti helyben a szerkesztő 's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny felvétetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések, és előléptetések; megítéztetések. Magyar financia III. Országgyűlés. Budapesti napló. Pozsonyi hírek. Törvényhatóságok: Nyitra megye közgyűlése; pótlék a nógrádmegyei követválasztáshoz; horvátországi tartománygyűlés; Kőszeg városi követválasztás.

Külföld. (Amerika, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Olaszország, Schweicz, Oroszország.)

Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ő cs. 's ap. kir. felsége f. e. nov. 10-én kelt lefensőbb határozatánál fogva B. Dersényi János udvari közöns. kincstári tanácsnoknak belga kir. ő felségétől küldött belgiumi Leopold rend lovag keresztjének viselhetését kegy. megengedni méltóztatott.

Ő felsége H. ell. Jánost m. kir. udv. tanácsost és nagybányai főfelügyelőt, kérelme következtében nyug-állapotba helyezni, M. d. a. c. h. Károly nógrádmegyei volt tisztl. aljegyzőt pedig a magy. kir. helytartótanácsához tisztl. fogalmazóvá kinevezni legkegy. méltóztatott.

Ő felsége a viravai kir. sóhivatalnál egy sómázsames-ter-állomást 300 fnyi évi díjjal, szabad lakással, 150 font sójárándósággal és 300 fnyi biztosítéki pénzzel; nemkülönben mázsási hivatal 200 fnyi évi fizetéssel, szabad lakással, 100 font sójárulékkel és 200 fnyi biztosítékkal legkegyelme- sebben ujan rendszeresíteni méltóztatott.

A' nmgu magy. kir. udv. kamara az alsó-veveczei k. sóhivatalnál ujan rendszeresített tiszt. állomásokra; és pedig a' mázsameszterre Spán y József szatmári sómázsásót, a' mázsásóra Szlovácsk Ferencz hradeki sóhivatali gyakornokot alkalmazta; továbbá a' nagymihályi k. sóhivatalnál szinte ujan rendszeresített mázsameszteri állomásra Kaudler Edé ottani mázsásót; 's az eképmegüresült mázsásóságra Gogh József helybeli pajtaórt érdemesíté; ez utóbbi- nak állomása többé betöltetni nem fogván.

Magyar financia III.

Mindig nagy baj az, ha a' dolognak valódi értelmezését (definitio) nem bírjuk; Széchenyi I. gróf szerint például valóságos aeolusi barlang volt a' magyar ügyekre nézve az, hogy Ausztriaihoz viszonyunk köllőleg nem definiáltott. Véleményem szerint így állunk a' financiai felelősséggel is. — A' mult országgyűlés, vagys inkább, — hogy saját nevéne nevezem a' gyermeket — az oppositio az országgyűlésen e' részben sajátságosan járt el. Hallottunk ott a' baloldaltól felelősséget emlegettetni folytonos hivatkozással nyugatra, — 's mégis eltérve az ottani felelősség lényegétől, valami ideális rendszer után sóvárogtak ezen urak. Hallottuk: hogy a' nemzet maga válasszon pénztárnokot; ez kizárólag tőle függjön, úgy, hogy hivatalától is, ha kell, ő mozdithassa el, — miből, közbevetőleg legyen mondván, a' pártok veszélye gyakran furcsa jeleneteket idézne elő. Hallottuk végre, hogy egy ilyen pénztárnok számadásánál mégis az összes ministerium feleljen — bár tudták ezen urak, mily nehéz egy erkölcsi személyt felelősségre bírni. . . . Azonban más volt itt a' baloldal célja; mellyet hogy el nem ért, nem sajnálhatni, mert rójjá fel saját tacciatlan tacciatjának, miért akart egyszerre tuzokot fogni, a' helyett, hogy egyelőre megelégedett volna a' verébbel; hanem sajnálhatni azt, hogy mivel e' cél el nem érte, elejtette az — adót. . . . Ha az oppositio e' részben mélyebben számít, és a' conservatívek szerint elfogadja az egész adóra a' subsidium címet, mi lett volna ennek következése? Nézetem szerint, hozzávetőleg szólva, e' subsidium kezelésére még régi szokás szerint könnyű lett volna egy független pénztárnokot kedeményezni, főleg kisebb összegre; a' subsidium később örökítettven rendes adóvá válandott, mellyet a' kormány — utalványoztatván belőle valami az ő céljaira is — némely, a' néppel közös rovatok beléolvastatásával nagyobbítani saját érdekében nem akadályoztatott volna; 's ekkor kimondván az országgyűlés azt, mikép a' nemesi és nem nemesi pénztár összekapcsolatik, kész leendett az országos egyetemes pénztár, éskész leendett egy, még a' subsidiális rendszerből maradt független és alkotványszerű felelős pénztárnok = financia minister.

Ezeket csak azért emlitém föl, hogy jó a' multakra némi okulás végett visszapiantani. Ez uttal azonban nem segedelmezés, vagy a' házi vagy hadi adó elvállalásának, hanem egy országos fensőbb értelemben vett financia megalapításának terve fekszik előttünk. Szomorú lenne, ha e' financia a' felelősség mikéntje történ meg; melly felelősségnek egész sommázatát én igen röviden e' néhány szóban vélem kimondhatni: a) a' nemzet ajánlja vagy megvonja, b) a' nemzet tüzi ki minden egyes célra a' mennyi-

séget, c) a' nemzet tudósítatik a' pénznek a' kitűzött célra meg — vagy nem történt fordításáról. Más szavakkal: én financiai alkotványos megalakulhatásunk összes garantiáját a' következőkben vélem határozódni: Eszközölje a' nemzet azt, hogy az ország minden, akár direct akár indirect jövedelmei az ő rendelkezése alá tétessenek; — e' pénztárból utalványoztassanak a' kormány költségei is országgyűlésről országgyűlésre, mint jelenleg a' hadi adóval történik, melly 5 milliót azonban, mint minimumot, eddig a' nemzet meg nem tagadhatta. — Végre adassék számul a' nemzetnek országgyűlésenkint a' pénztár állapota sat. . . . Milyen hivatalnok általa: a' nemzet vagy kormány által nevezett által-é? Mindegy. Én azt hiszem, hogy egy országos hivatal rendszeresítése alkotványos országban rendesen a' végrehajtó hatalom körébe tartozik.

Hátra van még néhány szó az oppositiohoz. — Ha azon vélemény, melly a' Híradó financia-rendszere iránt a' Pesti Hírlapban megjelent, a' baloldal egyetemes véleményének — mint ugyanott kimondva van — lehet tekinteni: úgy igen sajnós, hogy az ellenzék még ma is elég aszsonyias, miszerint illy sentimentális indokokból, mellyek csak a' dolog fölületén uszkálnak, mellyekből nem más mint csupa ellenszenv ri ki, — egy, mindnyájunk anyagi és szellemi jólétét föltételező reform kiviteléhez segédkezet nyujtani vonakodják, vagy annak épen megbuktatására törni hazafiui köteleességének ismerje.

Az igaz, a' magyar oppositiot machiavellismusról nem vádolhatni. Míg az erélyes politica praecis számítással működik, argusi szemekkel lesi ki a' constellatiókat, hogy az elvetendő mag megfogamzék: addig a' mi ellenzékünk, szüntelen csak idealképein függvén szemeli, a' természet törvénye ellenére mindenható erővel életre akarja azokat varázsolni, hogy megfeleljen ugynevezett rohanva haladási elvének; — mialatt amaz a' fenálló viszonyok körül ovakodó kimélettel valódi politikai úton — mint kell — jár el, hogy kikerülje a' nyers esatát, az alatt ez a' politica fogalmának ellenére nyílt táborozást indít, hogy az érdekek ütközetében eljásza a' sikert; — míg amaz zaj nélkül cselekszik, hetvenkedőleg el nem árulja, mérséklettel használja fel titkos erejét, hogy békes eredményt biztosítson: addig e' mez nagykeblű, liberális tacciatával egyszerre feltárja egész hadtervét, fenyegetőleg lármát üt, hogy „hü bele Balázs, lovat ad Isten"féle maneuverjében minden hadi esel nélkül desavuirozassék — a' jó is.

Ez nálunk a' baloldal fogalma a' politikáról, ez a' politicai eljárása. Ez elvhez híven áll fel ő a' kérdéses financia-terv ellen is.

Nem elégi az ellenzék azt, hogy az adó megpendítése óta e' mellett olly ferde tacciatával izgatott, melly meghűt- vén a' kedélyeket hátratasította az ügyet; — nem elég, hogy az adót olly megbocsáthatlan erőszakkal akarta ke- rusztul vinni, melly véres visszahatást idézett elő; — nem elég, hogy a' mult országgyűlésen politikátlan elfogultsá- gával — hogy lehető kimélettel fejezzem ki magam — oda csigázta a' kérdést, hogy az adó hajótörést szenvedett, . . . mindez nem elég, hanem jónak látja ezuttal is a' tervezett 5—6 mill. financia-át — melly a' jelen conjuncturák közt a' nélkül is a' lehető maximára van számítva — még 3—4 millióval megtoldani akarni, 's föllép 9 milliónyi követel- ssel. — Erintém főlebb, miszerint a' P. Hírlap e' 9 milliót olly argumentumokkal támogatja, mellyek a' dolog érdemére nem hatnak, — lehet, hogy az igen tisztelt ért. ur oda hatni nem is akart. El nem titkolhatom még azon discret kis meg- jegyzést, miszerint ez argumentatio engem gyermekéveim- re emlékeztetett, a' mikor leczkémert valamelyik iskolatár- samnak fel kellett mondani; 's ez újain olvasva egy, kettőt 'sat. Őt hibára nesses irt. Elég ennyi.

Ugy hiszem, túléltük már ama boldog együgyűségű közép-kort, a' mikor az emberek egymással szembekötös- dit játszottak. Minden politicai kiskorúságunk mellett is be- nőtt már annyira fejünk lágya, hogy sem a' kormány bennün- ket és viszont, sem minmagunk egymást mysteriumokkal altatni, vagy épen jégre vezetni nem fogjuk. — Miután a' pártok egymás irányában annyira már tisztában vannak, hogy mindkettő haladni akar, tehát a' cél közös, ugyan- egy, csak a' módor, az eszközök különböznek, a' mennyi- ben mindegyik más szempontból indulva ki más uton véli elérhetni a' célt. . . . Surlódnak, viszálykodjanak a' pár- tok bár mennyire, én nem bánom, sőt ohajtom — mert tud- juk, hogy pártok nélkül tespedés a' nemzet élete. — For- rongjanak mindaddig, míg kiforrott a' jó, hogy a' processus

szinét, az epret a' h a z a szedje. És én mindig az alkotvá- nyos pártot tisztelem azon pártban, melly akármellyik köz- kérdés mellett meggyőződésénél fogva férfias, nemes el- járással küzd; de azon határvonalnál aztán, hol kenyéért- résre kerül a' dolog, kész legyen inkább meggyőződéséből áldozni, mintsem agyafurt daczoskodással a' hazától talán egy jelentékeny előnyt eljásznani. — Azért uraim az ügyért, mindenek fölött az ügyért közeledjünk egymáshoz! . . .

Vannak olly egyes kérdések, mellyek iránt mindkét párt már annyira eligazodott, hogy fogatosításukat végrehajtani közös ohajtás, — mellyek már annyira megérték 's me- lyekre minmagunkat is már oda érleltük, hogy kivitelüket a' nemzettest érdekei veszik igénybe, — mellyek a' haza szebb jövőjére biztos kilátásokat nyujtanak: — emelkedjünk fölül e' kérdések eldöntésében a' pártszenvedélyeken, és legyünk elég erősek saját érdekeinket azok életbeléptet- sének alárendelni. . . . Illyen a' közteherviselés ügye. U- raim a' baloldalon: önöknek a' közteherviselés a' legköze- lebb mult hat év alatt majd kizárólagos min den n a p i m á d s á g u k volt; ennek könyörögnek önök szüntelen éle- tet az égtől, a' nemzetől: ime most ütött az adó orája! 's ö- nök — ha csak a' párt magát erkölcsileg elsülyeszteni nem akarja — nem tehetik azt, hogy az ügyet elejtsék; nem te- hetik annyira, hogy — ha e' részben több nem történnék is, mit az ég ne adjon — önök a' pusztá elvet is elégleni, meg- menteni kötelesek. . . . Előttünk fekszik most egy financia

terve, olly financia-át, melly nem csak az egyszerű adózás elvét foglalja magában, hanem melly nagyszerűségében egy alkotványos nemzet méltóságához illik, mellyet önök maguk is a' haza majdani nagyságának legbiztosabb alapja- ul tekintenek: — rectificáljuk e' körül az eszméket; rostál- ják, bírálják meg önök azt, és fejlesztjük ki a' legjobb mi- kéntet, de ne pártérdek szempontjából, ne fölületes érzel- ges motivumaiból, hanem azon mély combinatióval, mellyet olly fontos tárgy érdemel, melly sok más legnyomatékosabb alkotványos kérdéseink kielégítő megoldhatását föltételezi.

Találkozunk azután a' kérdés itéletnapján azon férfineses szándokkal, hogy ha a' vélemények eltérnének is, készek legyünk alkudozni, ha szükség lesz, engedni, sőt áldozni meggyőződésünket, csak hogy a' haza javát megmentsük. — Ha az ellenzék eljárásán még ma is megtüri azon polit- ica'i éretlenség typoszát, hogy némely legjelentékenyebb, meggyőződése szerint is a' nemzet életébe vágó reformok- nál, mivel talán nem vezérkedhetik, segédkedni nem akar, vagy azokat épen megbuktatni törekszik; — ha elég szük- keblű lesz merő ellenszenvből, mivel a' financia nem az ő műve, azt nem támogatni; — ha olly tulajdonságú elfogult- sággal lép a' teendők mezejére, hogy 9 millióját minden á- ron rá erőszakolja a' nemzetre, habár ez azután keservesen sanyli is azt meg; — ha végre egy egyszerű, az összes a- nyagi és szellemi jólétet magába záró institutiót a' hazától talán továbbra is könnyelműleg eljásznani elég megátolko- dott lesz: — úgy önkénye alá veti magát azon vádnak, mellye a' nemzetet százados átokként sanyargatta, az egyenet- lenség, az egyet nemértés vádjának, . . . 's rójjá fel azu- tán saját méltánytalanságának, — hogy szeliden fejezzem ki magam, — ha eljárását nem egy alkotványos párt mélt- óságához illő eljárásnak, hanem féktelen cottaerialis daczoskodásnak bélyegzendő a' közvélemény. — Ha valaki, én bizonyosan — bár mig eddig egyik párthoz sem szegődtem, — meleg barátja vagyok az alkotványos, erélyes ellenzéknek; de illy eljárás mellett ne csudálják az- után önök, ha egy részről a' kormány is olly délczeg cotta- rianak tekinti a' pártot, melly a' nemzet célravezetésének factorai közt zerus alatt áll, vagy téviránya miatt épen káros befolyású, melly tehát a' nemzet politicai életproblemájá- ban számításba nem jöhet. 'S e' szerint azon jelen- téktelen szerep fog önöknek osztályrészül jutni, mellyben játszani igen, de hatni nem fognak, mialatt más részről a' nemzetnél, itt „szabad elvű párt", amott „centrum", másutt ismét „ifju conservativek" nevezet alatt nyilvánulnak már a' kiábrándulás jelei. 'S mindezek az oppositio sorait ritkítják. . . . 's az oppositio eljut minoritásra, de nem — kormányzásra.

Egy szabad elvű hazapolgár.

ORSZÁGGYÜLÉS.

RÖVID KÖZLÉSEK. Negyedik országos ü- lés, nov. 16-án 9 órakor. Addig is, mig az alább követ- kező 's ezeket megelőző események 's tanácskozások bő- vebb leírását 's közlését adnók, van szerencsénk e' lap ol- vasóival a' fenkített napi, nemkülönben az ezt követő or-

BUDAPESTI NAPLÓ.

Az idő maga oly mogorván vonul el fölöttünk, hogy alig van valakinek kedve kissé vidámabb képet ölteni. A be-köszöntendő télre nem vigalmakat terveznek, hanem élelem és fűtő-szerek beszerzésével tölti mindenki napjait. Az utcákon folyást hallik a fűrészes recsegő zenéje, a fejszék egy-hangu koppanásai, közben közben a fatörzseken megbölgők káromkodásaitól kísértetve: a föl's alá járó káposztáskosarakat, burgonya-zsákokat cipel hátán, fején, karjain, vagy tolat a' targonczás hordárok által. A' találkozó szomszéd-aszszonyok megmegállnak, egymásnak elpanaszlandók az élet-drágaságát, sohajtva tevéen hozzá, hogy otthon apjuk selyem viganóra sem akar resolváni, pedig maga most sem szenved rövidséget a' pitesben. sőt mi szörnyű-ség! azt a' drága ürniöst szörpölgeti, mely mellett egész nyeresége egypár országos hirből áll: de azt elfeledi anyjok, hogy ő sem reggeliz már a' régi jó szokás szerint rántott le-vest, — hanem kávé, mert hisz a' város nem azért szaporít a' kávémerdét, — hogy kávéval csak a' napszámok él-jenek. Illy és még sok egyéb panaszuk van ma is tro-m-né k n a k, midőn hazasietve egypár szóra megállnak a' piac közepén, — hogy az alatt a' bozontos kis inas d derege vára-kozék, vagy nyögjön a' zöldsgokosarak nyers sulya alatt. ha t. i. nincs benne annyi életrevalóság, hogy az illy intermez-zokat apró csinyek okövetésére használja. — Bizony bajos i-dőket élünk! A' közlegő tél már előre sokat hideglelésbe ejt, pedig bajának még nem itta meg levét. A' eselőség lemond drága függetlenségéről — szépen megvonul ura kályhájánál, — nagy kárára a' tudakozó-intézetnek, sőt csipni sem mer annyit, mint különben nehogy árok szélére kergessék; a' csi-pegetés azonban nem kopik ki a' divatból, mert elegendő az e' nemes foglalkozást — miről a' P. Z. hivatalos hasábjai ta-nuságot tesznek hetenkint négyszer. Sajnáljuk, hogy illye-ekkel nem örvendeztethetjük olvasóinkat bőviben: de hiába még egyetlen orgazdát sem ismerük, és nincs emberünk, ki illyszerű ujdonságok gyűjtése végett órházakba záratná ma-gát. Majd ha illy közjóért buzgó egyedre szert tettünk — a' tolvajok biographiáját t. nulságul mis közlendőjük.

Mult számi naplónk egy hibáját kell helyrehoznunk, hol Csillag h Károly t német drama íróul mutatók be, — holott ő csak operát írt — németül. Igazság min-denek előtt!

Regélik, hogy a' hajóhid kiszedetésével a' fővárosi köz-lekedés kényelemben mitsem vesz, miután a' révészek szá-mjegy ezve leendnek. A' bérkocsisok is azért nem gázolnak le senkit, mert számjegy esek, a' vá-ro-si hajduk azért hártják el a' botrányokat, mert szá m van irva töltés táskájokra, — a' gőzhajói hordárok is, mert számjegy esek, nem téveszk el az utas la-kát. — A' házi urak példás rendszeretete, mérsékelt követeléseik is csak onnan magyarázhatók, mert házi k számjegy esek. Tehát e' számjegy reform a' révésze-ket is finom, udvarias emberekké teszi, habár a' budai ka-pások között növekedtenek is föl, és mindig tudományos po-lemikákat olvastak is.

Mult szombaton Lendvay javára, és mindjárt reá va-sárnap a' költőre adatott először és másodsor Hugo Ká-rolynak „Világ szinpad a” című 4 felvonásos drama comédiaja, zsufozt ház és iszonyun tapsoló közönség előtt. A' darab főszerepvivője egy herculesi erejű vadonfi, ki a' tár-sas miveltésben élő embereket csak úgy könnyen szórja, mint az üres kévét szokás: s' olly talpra esett megjegyzése-ket tesz a' világ fonákágai fölött, mintha kanállal ette vol-na a' böleseséget valami német egy temberen. A' fiu kissé sze-relmes is, és pedig király kisaszszonyába; a' királyi hölgy is fulig bel-bolondult a' bozontos, állatlag constumirozott Sám-sonba, sőt ez íjesztő alak reá — az udvarbannövelt, de kalan-dos nőre, — olly igéző hatással van, hogy benne istent cso-dálva előtte térdre borul, csak azért, mert az őt üldöző vad-kan letért. S' kissé járattan a' világ fogalmi körül. E'sze-retett vadonhős az udvarba megy szerelmese fölkeresése vé-gett, és hogy a' lovagokkal megvijon, kik a' tizedk században olly nápiczok, hogy az ő egyetlen szuszánására szétfutnak. Különben a' fiu nagyon furcsán visel magát; mindenbe belé-akad és úgy gúnyolódik, mintha csak humoristicai felolva-sáshoz akarna szerezni ajánlást. De végre biz ő is a' hinárba kerül egy zsidó védelme miatt, kivált midőn magát is zsidó-nak ismerteté a' dübös spanyolok előtt. Ott csücsül aztán a' börtönben böles papjával, ki a' világ előtéléteivel őt megis-merkedtetni akarván, zsidóságot hazudott magára és növen-dékére egyiránt; — eszélytelen lépését azonban nem igen fon-tolható meg, mert biz máglyán sültetne, ha véletlenül ki nem huzaták a' kelepczéltől. Végre, sok teketória után, a' fiu király lesz, a' kisaszszonyt elveszi s' tán még most is bol-dogul élnek valahol — a' hold világban: hol az udvari bolond, ki a' karzatnak szörnyű tetszésére létezik — most is kisértetheti a' kegyetlen Orondót neje képeben. — A' mű igen bohószzerű, iránya csak az lehet, — hogy hagyjuk oda nyakra főre a' mivel világot — és menjünk a' rengeteg barlangjai-ba, hogy erényesek lehessünk. Tessék! — de mi majd csak itt maradunk a' jóllet karjai között, az erényeket ki-sértő világban!

V o g e l nevű német lyricus egy sereg magyar pusztai dalt írt, melyek közül egyik Beli Baba címet visel. E' Beli Baba a' hihetőleg d' éli báb lett volna, ha a' magas szá rnyalás u költő a' magyar nyelv megtanulásához le-szállhatott volna. Ó Magyarországnak költ, — tehát a' világ hinni fogja, hogy ismeri a' magyar életet és világot. — Probatum est.

Operánkat megcsip'e a' dér, mert primadonnáink mind betegék, sőt némelyek még azt is tudják, hogy Hollósy Nelli a' szinpadtól végképen elbucszuk — orvosi tanácsból — Nem hiszünk, hogy o vos urak olly ellenségei legyenek szin-padunknak. —

Czakó új dramáját bevégezte. Címét még nem mond-hatjuk meg, mig valamelyik választványi taggal nem beszél-hetünk. —

Báró Eötvös József „Magyarország 1514ben” czi-

mű regényének VI. füzete is megjelent, s kiadó Hartleben C. Adolf által minden könyvkereskedésben megvehető 1 fl. p. p.

G a r a y János kedves tollu költőnkől pedig az olvasó közönség ismét becses versgyűjteményt nyer „B a l a t o n i K a g y l ó k” című legújabb megjelent művében. A' csi-nos kiállítás, s' bő tartalmú könyvecské szerző saját költsé-gén jelent meg, s' minden könyvkereskedésben megszere-zhető 45 pkréit. Az író neve, ismert költő j lességei övéib ajánlatot fölöst-gesitnek.

Vége a' Trattner-Károlyi nyomda l etűivel a' Ferencz-csatorna Pestig hoszszabbításának hasznairól P o r o s z k a y Ignác mérnökötől rövid röpirat kimutató táblázatokkal szinte megjelent, s' hazánk materialis haladását szívükön viselő honfiaink abban segédkönyvet lehetnek eljárásaikban ☺

POZSONY, nov. 20kán. Ha valaki naplót vezetne az eseményekről, melyek jelenleg e' város falai közt felfellü-nedeznek, mind a' mellett, hogy az ország szellemi élete most itt központosul, ezen kívül nem lenne képes minden ó-ráját jegyzékinek érdekes pontokkal az emlékezetnek ked-vevéssé tenni. Nem a' nemzetiség tekintetében hátramaradás, jóllehet ez is nagy mértékben zibbasztja az ujrászülemlo szellem duzzadozó, fiatal erejét s' terhelő nyomatókat vet életnyilatkozata mérlegébe, nem is hiánya a' feszelen ot-honosság érzetének, mely kissé magyarabb városban nem uralkodnék annyira, vagy épen a' szivesen fogadó vendég-szeretetének, mit sokak panasza szerint nagyobb városok-ban kevésbé található (távol legyen tőlem, hogy ezzel Pestre czélozzak), hanem a' közéletet képező tényezők ter-mészete s' egymáshoz viszonya egyáltalában, magyaráz-hatja csak meg a' vizsgálódónak azon körülményt, hogy Po-zsony, daczára annyi országgyűlésnek, jelentékes állás-ra nem vergődhetett, miszerint mind országgyűlésen kívül, mind főleg alatta, közéletének minden perce, minden tü-neménye följegyzést érdemelne. Hisz inkább léteutrá vezet-ni képes az ideget s' azon gondolatot támasztani benne, hogy a' magyar tanácskozó honatyák valamely idegen or-szágba költöztek. Szeretjük mi Pozsonyt, mint egyik vérro-konunkat s' tiszteljük számos történeti esemény emlékeül; de a' nagy nemzetlányok szinpadul nem helyesen választá-ot a' korszellem s' ez már is vissza kívánja természeti jo-gát s' azt a' dus virágzásu Pestre törekszik ruházni. Pozsony immár elaggott hivatalnok, kiszolgálati éveit betöltötte — híven, becsületesen. Nyugodjék babéran s' hagyja az erő-teljes ifjut küzdeni a' pályán, mellyen ő kifáradozott. Ez ohaj-tása ugy hiszünk az egész hazának. Milly lengületet nyerne az általános közügy, ha a' haza szívében tartatnék az or-szágyűlést! Biztos reményeinket ez iránt az összes körül-mények támogatják. Fentebbi oknak tulajdoníthatni, hogy jelenleg bármily nagyon ohajtanám a' t. olvasó vágyát, mi-szerint Pozsonyból folyóvást érdekes híreket kíván, lehető-leg kielégíteni, azokon kívül, melyek a' honatyák tanácsko-zási teremében történnék, melyeket azonban előadni más rovat föladata, szerfölött nehéz valamely kellemes, mulatta-tó vagy tanulságos adattal v. tettel szolgálnom. Mindenek-előtt az előzvények előre láthatott következéseül említnem kell ő es. kir. felsége urunk királyunk tegnapi reggeli tíz óra-kor történt elutaztat birodalmi székh városába, honnan Po-zsony várost az országgyűlés megnyitása végett hét napra meglátogatá. Ujabban lekötötelez ő felsége hű magyar alatt-valóji szíveit, mindenek fölött áldozással a' nemzet forró kí-vánságának, mely szerint hozzá honi nyelvünkön kegyes-kedett szólni, — továbbá ritka jószívű nyájassága s' lee-reszkedésével, mellyet egyáltalában tanusított. Mondják, mikép a' s' étaléren járkálván, hazánk egy igen nevezetes fi-jával beszélgetett. Az elterjedt hírek alapotlanszék adni az, hogy ugyanazon egyed épen akkor azülésben meg nem jelent. Ma egyhete pedig a' városi színházban saját legmagasb kí-vánságára adatott, Stradella' játaszatásakor ő felsége is jelen levén, midőn távoztakor a' közönségtől riadó éljenekkel ki-sértetnék, az udv. páholyban mulatott István ő főherceget szeretett nádorunkat ő felsége s' császári neje karjával fog-va a' páholy pá r k á n y á h o z vezették s' a' közönségnek bemutaták. Megosztani kegyeskedtek vele örömteljes nyi-lakozatát a' nemzet szeretete s' ragaszkodásának a' fels. ur-alkodó család iránt. Ő felségök ezen kegyettét az öszze-gyűlt közönség szünni nem akart éljenriadásokkal fogadá. Csüttörtökön zene estély tartatott István ő fenségénél a' Grassalkovichféle palotában, mintegy 800 személy volt hi-vatalos, s' ezek közt ő felsége a' király is megjelent, s' körül-belül egy óráig mulatott a' vidor körben. Más nap, midőn ő felsége császári királyi nejevel s' Ferencz Károly főher-czeg, s' fiájával elutaztak, az ég szerfölött derült s' kellemes verőfényű volt, minőt csak legbűbb nép kívánhatott jó, ke-gyes uralkodójának utra s' melly egyrészt szükséges is volt, miután ő felsége cs. neje, kegyelmes aszszonyunk előbbi egykét nap kissé gyöngékedett. Tömérdek sokaság gyűlt össze bacsuüdvözlésére a' fels. háznak; a' kiállított sorkato-naság közt előbb ő fens. István főherczeg hajtott kocsin át a' hidon, utána csakhamar ő felségök kocsija s' a' többi kö-vetkezett, kiktől is szeretett nádorunk a' ligeten fölül elbu-

csuzván, ez a' városba vissza, a' felséges udvar pedig száz egy álgyudurrogás közt Bécsbe távozott. Az új nádor mind-nyájunk szíveit bírja. Kedves valója mind a' kihallgatások-ban, mellyeket üdvözlők s' ügybajosoknak ad, mind minden egyéb megjelenésben varázslag hat s' leköt mindenkit. A' magas méltóság érzete mintegy új fényvel környezi őt s' új erőt önt lelkébe. Magyarul most folyékonyan s' igen jól beszél, miben a' körutazás nyoma világos s' tagadhatatlan. Azonkívül sokat olvas és társalog magyarul. A' szeretett főherczeg tegnap délelben utazott el Bécsbe s' hihetőleg hét-főn estve visszaérkezik Pozsonyba. Mindenütt szeretet s' a' legbuzgóbb csatlakozás jár vele. — Az országgyűlés eré-lyesen mozog; kerületi ülésekben mindjárt fontos tárgyak kerültek a' szőnyegre; egyiknél a' hires győri r e t i r á d a is fölemlített; élez akart lenni, de sértett, mert a' követ kire irányoztatott, szinte a' futamlottak sorában volt. A' hallgatóságot mindenkép korlátozni iparkodnak — tán a-zon reményben, hogy a' sajtó — legalább az országgyűlé-si közlések a' hírlapokban, a' vizsgálattól felszabadíttanak. A' társadalmi élet több országgyűlésenkint visszajőni so-kott kinövészel szaporodott; ezek közt nem utolsó helyen áll a' most Lassnig, előbb Hollinger kávéházban divatozó kop-pasztó sorsjátás magának H. nek elnöksége alatt; továbbá a' fiatal életbe maszlagot öntő kéjnök roppant serge, kik még rosz időben is előzönlik a' s' étatért, utozákat s' stb. — ide járul a' számtalan alakos, csaló s' mindenféle más s' predéke az emberiségnek — kik mind ide rontottak gaz-dág zsákmányra. Mint mondják, Bosco is itt van s' máris né-hány tányért, asztalken lőt, s' tartót s' stb. megevett. — A' vasuti alaguton, mellyet ő felsége megszemlélni kegyeske-dett, erősen dolgoznak; hoszszasága az alagutnak, melly a' kálváriahegy oldalán vezet ki a' térségre, több mint 300 öl, — valóban nehéz, remek mű; a' munkálatok szakadatlanul tartanak. — Bárminél hamarabb repülhetnénk gőzkocsin Pestről Pozsonyba!

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

NYITRAMEGYE. *) F. eszt. sept. végén kezdődött évnegyedes közgyűlésünk egy volt azok közül, melyek fon-tosságban, érdekességben, értelmi súlyadásban fölülha-ladják mindazon közgyűlést, melyek Nyitrában az én itt lé-tem óta (öt év) tartattak. Egy álló hétig szakadatlan fo-lyamban küzdött az ellenzék — két czélért: saját párti meg-alakulása és teljes consolidációjáért egy reszről, s' a' pesti utasításba foglalt reformkérdések kivívásáért más reszről. Egy kimondhatlanul édes eltogultság nem enged e' pilla-natban minden szépségeiről ezen közgyűlésnek szólanom. Egy előkelő értelmi kapacitástól, onnan a' j o b b oldalul, hallottam, hogy több mint 20 év óta ez volt az ő hite szerint is legszebb közgyűlés Nyitrában. A' P e s t i u-tasítást vévén tanácskozásunk sorozatául, annak minden pontját lehető legparlamentárisabb modorban megvitát-ván, mindkét párt részéről az okok egész súlyávali vivás-után, az abban foglalt reformkérdéseket egytől utolsóig, r'á-szint egészen a' pesti, részint még a' pestinél is szabadabb szellemben elfogadtuk, utasításul adtuk.

Az a d ó, ö r ö k v á l t s á g, v á r o s i ü g y s' stb. Pest értelmében; de az ő s i s é g — főispánunk indítványára — az uti possidetis elvnek még a' zálogokra is kiterjeszté-sével ment keresztül. Az utasítás egyéb pontjai mind Pest szerint maradtak nálunk is. — S' most már nemcsak kor-szerű utasítás van e' megyének; de van ellenzék i p á r t u n k i s, mellyet minden józan becsületes ember egyenesen és legnagyobb részben el v p á r t n a k fog val-lani. S' ez az, a' mit öt év óta esd a' mi szívünk imádsága.

Keresztury József.

PÓTLÓ KÖZLÉS NÓGRÁDMEGYE KÖVETVÁ-LASZTÁSÁHOZ. Hallottuk ez alkalommal ismét Nógrád el-lenzékének veteránját, a' hű K — t, ki előbbi nap megbukott, s' lelkesültünk, mint mindenkor, szavain, azon egyet még is beszédjében rosztalás nélkül nem hagyhatjuk, miként ő el-mondván azt, hogy ő, ki Nógrád ellenzékének hű embere, már másodizben buktattatott meg, de ő ezáltal nem esügge-dett, hanem lelkesült, mind a' mellett ő becsületszavát adja, hogy ezért boszszut állani senkin nem fog. E' szó igen meg-sérté füleinket s' olly férfítól, mint K. olly helyen, mint egy közgyűlés, olly alkalommal, mint követválasztás után e' szót hallani ajkáról, nem legjobban esett, de hagyjuk ezt a' fele-déknek, sokat mondunk, mit okunk van később sajnálni, hogy mondottuk. — A' tanácskozás alig tartott egy óráig, midőn nagy zavar támad s' fölkiállítások hallatszanak —, je-rünk, jerünk, katonaság őriz bennünket, mi is tehát már Hont és Bihar módjára katonával tanácskozunk! jerünk s' a' roppant nép nagy része a' szük ajtók felé tolongott. Iga-zolásra szólítottat föl a' helyettes s' egyes kifejezésekről itélve megrovott azért, hogy állítólag katonaságot ren-delt. Ez idő alatt kardesörgés, zugoldás s' a' rr. egy része

*) Véletlen körülmény miatt elkésett.

tolongá kifelé — küldettek egyesek megtudni a' dolgot mi-
benlétét; főisp. helyettes azonban kinyilatkoztató, miszerint
ő becsületszava alatt mondja, hogy a' katonaságról mitsem
tud, ő azt kirendeli a' városból, s ha van katonaság, az az
ő hire's tudta nélkül van itt. Végre a' küldöttek megjövénnek
megnyugtattván a' rendeket azon válaszsá, hogy a' katonaság
távozni készülvén, a' kapitány embereit a' megyeház e-
lőtti téren szedé össze, utnak indulandó — erre a' csend
ismét beállott, s néhány percnyi tanácskozás után az in-
dítványok, ugy a' mint történtek, elfogadtattak.

Ezt az országgyűlési ifjak választatása követé — K.
egy lajstromot vett elő, melyből tíz saját pártjabeli ifju
nevét olvasá fel a' rendeknek megválasztásul ajánlván. Ez
kissé talán tulságos volt, bár méltányos az, hogy a' vesztő
fél is annyi mennyi győzelemben részesüljön; ezt azonban
K. saját pártja fejei sem helyeslék 's csekély vita után a' D.
pártból is egy ifju a' megválasztottak sorába igttattott, —
ez is csak atyjának harmincz éven e' megyében tett szolgál-
atai által szerzett érdemei következtében. Ennyiből állott a'
gyűlés. Meg volt mind a' két párt győzelme egyiké a' esata-
téren, másiké a' zöld asztalnál. Most illó, hogy a' béke is
mind két párt részéről szent legyen, nem magunk de a' köz-
ügy érdekében ohajtjuk ezt, mely bizonytalanságot szenved ott,
hol személypártok között újhuzások történnek. — Oct. 30.
B. Gyarmaton T.

HORVÁTORSZÁGI TARTOMÁNYGYŰLÉS. Az or-
szággyűlési követeknek adandó utasítások közt következett
a' 22. pont, mely szól a' királyi testőr csapatról, mellynek
ha fentartási alapja, s adományoztatási viszonyairól — mi-
ként az ország törvényhatóságai részéről annyiszor kíván-
tatott már — számadás tételnek, azon esetben követurak
oda fognak munkálni, hogy az 1827: 46 törvény értelmé-
ben a' mondott czélra ezen tartományokra kivett adóössz-
szeg tekintetbe vételvé, ennek arányához mérten nevez-
tessenek ki a' horvát tartományokból egyedek, s ezek szá-
ma ezentulra a' törvényes megkiválatóságra állapíttassék.

23) Ha a' kormány a' kir. kincstárból kölcsönözött
összev visszafizetését kíváná, ennek — porták szerinti
kivételén után ezen tartományokra nézve igazságos arány-
bani visszafizetését ajánlják meg; a' nélkül azonban —
hogy, miként 1843ban kimondatott, a' honosítottak által fi-
zetett, vagy fizetendő díjak csupán ezen czélra fordíthatat-
nának.

24) Minthogy a' katonai örvidékek Horvátország és
Szlavóniának kiegészítő részeit teszik, ennek következtében
ezen melléktartományoknak ama kívánata, miszerint az ör-
vidékeken lakó nemes emberek in personalibus az illető
megyei hatóság alá tartozzanak, követurak által ismétlőleg
újíttassék meg, s megengedtetése annál inkább sürgettes-
sék, mivel hogy a' szlavin örvidékeken lakozó nemesek
nemesi jogaikat a' szlaviniai megyékben gyakorolják.

25) Minthogy a' mult országgyűlés alatt ezen tar-
tományok részéről sürgetett némely részeknek visszaen-
gedése eredmény nélkül maradt; nevezetesen: midőn Verő-
czemegye, és a' szgyörgyi ezred közt az elválasztó vonal
huzatott, annak részéről a' veroviczevi uradalomhoz tar-
tozó Turna a' szicz a' helység, tovább a' diakovári urada-
lomból hét falu, s ismét öt helység, mellyek részint a'
szentgyörgyi, részint a' gradiskai ezredbe keblesíttettek;
követurak ezeknek törvényes hatóságuk alá leendő vissza-
eresztelésüket, vagy in aequivalenti kipótoltatásukat ujalog
is sürgetni fogják. Azon elszorozott sérelem pedig, misze-
rint a' pétervári erődség építéséhez némely szerémmegyei
birtokok saját erdeikből fát adván ez a' katonai hatóság
részéről kifizetetlenül hagyott: minthogy verőczemegyei
követ ezen kifizetést az illető hatóság részéről már teljesít-
tettek állítja: ennél fogva megszűnik orvoslási postulatum
lenni. —

26) Nemkülönbön kimarad a' postulatumok rovatá-
bol azon eddigi kívánata is, hogy még a' legutóbbi török há-
boru idejkor a' katonaságnak szolgáltatott vágómarhák
ára téríttessék meg, minthogy ezen költséget begyőzhető
specificus adatok hiányának, különben pedig Szerémmeg-
ye saját utján fogja azt sürgetni a' felsőbb dicasterium-
móknál. —

27) A' Pejacevich grófi családhoz tartozó rumai ura-
dalom erdei a' pétervári ezredhez csatoltatván; e z által
a' nevezett család jogain sérelem ejte-
tett; minthogy azonban orvosoltatása dicasterialis uton
sürgettetik, tartományi postulatum lenni megszűnt.

28) Minthogy a' Zakmardiféle fundatio teljesítése ir-
ránt tett kérelem, miszerint Körösön grammaticalis iskolák
emeltetnének, eredmény nélkül maradt; követurak azt meg-
újítják, s ha netán a' fundus időközben meghiányosodott
volna az alapító szándoka ellenére, annak teljes kiegészít-
tetését követelendik. Azon kívánata pedig, hogy Szegniában
gymnasium alapíttassék, minthogy egy ilyen ott már rend-
szerített, elenyészik.

29) Az eddigi a' zágrábi hadiparancsnokság alatt álló

szegniai kikötőt követurak az alól kivételni, s a' horvát tör-
vényhatóságok, sbáni felügyelet alá sürgetendik helyezettetni.

30) Minthogy ezen tartományok kívánatai a' szabad
kikötőkben levő hajók bátorságát illetőleg legfelsőbb hely-
ről teljesítvék; ugy nem különben az idegen gabna beho-
zatalának korlátozása is, minthogy ez az okszerű kereske-
delem elveivel meg nem egyeztethető — a' postulatumok ro-
vatából ki fognak hagyatni.

31) Eszék sz. kir. városnak becikkelyeztetését, mely
még 1809ben nyerte szabadalmait, követurak sürgetni
fogják.

32) Követurak kívánandják azt is, hogy Szegnia vá-
ros, mely politikai jogainak gyakorlatában a' katonai ható-
ság által gátoltatik, ősi szabadalmas állapotába igttatassék,
's hogy az ez érdemben kibocsájtott 1840diki kir. leirat a'
törvényhozásnak bemutatassék.

33) Minthogy ő felsége a' szegniai képtalan jobb do-
tatiója iránti folyamodvány igazságát méltányolván, addig
is — míg tökéletes javítás tételhetnék ezen ügyben, 2000
pftot a' kir. kincstár utján méltóztatott megrendelni; ennek
következtében hogy ezen dotatió a' maga rendes utján mi-
nél előbb történnék, fölterjesztést fognak a' követek sürget-
ni, mellyben a' főnebbi érdemben kibocsájtott kir. leirat
végrehajtását azért is szorgalmazandják, minthogy a' neve-
zett káptalan igazságos kérelmét ezen tartományi gyűlés-
hez ismétlőleg benyujtá.

34) A' modrusi káptalan becikkelyeztetését a' tar-
tományi rendek követeik által miként eddig, ugy ezentul is
szorgalmazassák.

35) Épen ugy sürgetendik követurak, hogy a' királyi
és papi tekintélynél fogva alapított körösi káptalan szinte
becikkelyeztessék.

36) Követurak sürgetni fogják, hogy Károlyváros és
Eszék sz. kir. városok kérelmei, minél fogvást külvároaik-
ban kőanyagú házakat s mag- és raktárakat építhessenek,
de melly folyamodványra a' mult országgyűlés alatt ked-
vezőtlen válasz adatott, — ezen hongyülés alatt teljesít-
tessenek.

37) Valamint kívánandják követurak azt is, hogy sz.
kir. Károlyváros territoriumához tartozó Gosztonya rét,
melly a' katonai hatóság által via facti elfoglaltatott s 10 ft.
24 kr évi bér fizetése mellett használtatik, a' nevezett város
birtokába visszaeresztessék.

38) Minthogy a' polgári hatóságoktól elvont s a' ka-
tonai vidékekre keblesítt földterek, valamint Kaproncza
kir. város által évenként a' katonai hatóság számára fizetni
kellő 535 pft 30 kr. iránti sürgetéseik a' rendeknek ismét-
lőleg is sikeretlenek maradtak; ennél fogvást azoknak újbóli
előterjesztése a' követeknek meghagyatik.

39) Horvátország és Szlavóniának magyarországgal-
li gyorsabb közlekedetése tekintetéből követurak egy ál-
landó hidnak építtetését a' Drávavizén Dörnyénél szorgal-
mazandják.

40) Az ezelőtt mult országgyűlésről megjött követek
jelentéséből kiderülvén az, mikép az országgyűlési rendek
sérelemi előterjesztésére — miszerint a' Buccari kerület és
város határai közt természet borok, ha Horvátországba vi-
tetnek, nyomasztó vámmal terhelhetnek, százkós hordó t. i.
2 forinttal sarcoltatván, legfelsőbb helyről olyan válasz a-
datott, minél fogva az őrvonal a' kerület és városhoz oly kö-
zel vezetett, hogy a' bortermetező helyek legnagyobb része
azon vonalon kívül estenek, s ekép az itteni termés sem-
mi vámolásnak alá nem vettethetik: minthogy azonban a'
Buccari kerület Horv. ornak egyik kiegészítő részét teszi s
mindemmel a' vámvonal a' benső kereskedési forgalom nagy
akadályára s a' buccari ker. termények ártalmára fenáll, sőt
a' főnebb érintett kir. leirat szerint az továbbra is megha-
gyalván, az azontúli vidékek természetése annak vámolása a-
lá esnék: e' miatt követurak Buccari város és kerületnek e-
zen igazságos kérelmét, valamint a' kamarai tengeri kerüle-
tét is, hol ugyanazon rendszer gyakoroltatik, pártolják s
mellette a' süssaki kártyagyár felszabadítását is az előbbi u-
tasítások értelmében siettessek.

41) Fiume város, és kerület azon kérelme, hogy ők
— mint szabad, és kiváltságolt kerület és város ülést és
szavazatot az országgyűlésen azonnal a' szabad kerületek
után nyerjenek: a' követek által pártolassék, valamint a' ne-
vezett hatóságoknak a' kincstártól függetlenségük eszkö-
zöltessék, s az is: hogy az ott kezdett, s bevégett peres ügy-
ek a' báni táblához fölebbeztessenek.

42) Buccari kerületnek kívánata, mellyben azon u-
jonczállítási rendszert, melly Magyarországnak s a' kapesolt
részekben fenáll, a' tengerparti lakosokra, s általuk a' ke-
reskedés élénkítésére már csak azért is ártalmasnak bizo-
nyítja, minthogy ezeknek tetemes része hajózással foglal-
kozván az ujonczok ezekből szedendők — hogy tehát ezen
ujjonczállítási tehertől felmentessék, vagy pedig hogy ujon-
czai a' tengerészetnél alkalmaztassanak: ezt követurak a-

zon kijelentéssel gyamolítsák, hogy a' municipalis jogok ál-
lapota az által sérülést ne szenvedjen.

43) Minthogy az elhunyt Roggendorf József grófnak
ezen tartományok kívánatára az indigenausi jog fél taksa el-
engedése mellett megadatott, s minthogy hátrahagyott öz-
vegye folyamodott a' fizetetlenül maradt másik félnek is el-
engedéseért nevetlen árvája javára: ennél fogva követu-
rak ezen tárgyat, ha majd nemes Torontálmegye részéről
indítványoztatni fog, pártolandják.

44) Utasítatnak követurak B o m b e l l e s grófot e-
zen tartományi rendek nevében a' honosítandók közé so-
roztatni.

Az itt elsorolt 22—44 pontok változatlanul, a' ren-
dek összes beleegyezésével elfogadtattak, s a' követeknek
eljárás kötelező utasításul jegyeztettek föl. Észrevételünk
több pont ellen lehetne; de ezt hagyva azon utra, mellyen
majd ex offo bonczoltatni fognak, itt csak azt érintjük meg,
miként horvát, vagy helyesebben mondva illyr szomszédink
vastag csalódásban vagynak azon erőtettel hitükkel, mint-
ha a' fiumei és buccarii kerületek, és városok Horvátország
kiegészítő részeiül tekintetnének a' törvény előtt. Ezek
Magyarországnak épen oly törvényes részei, mint maga
Horvátország, az erőködés tehát, mi az elvonásban nyilat-
kozik, fölösleges, s épen azért beteges.

Ezek után következtek a' Magyarországgal közös tár-
gyakbani utasítások, mikről terjedelmest en jövő számunk
szóland. (Folyt. köv.)

KÖSZEG. Nem lesz érdektelen a' tisztelt olvasó kö-
zönséggel városunkról is valamit közleni, mellyről igen so-
kat mondhatni, azonban jót é vagy rosszat? azt a' tisztelt ol-
vasó megítélheti már ezen egy esetből is, mellyről jelen-
leg szólani szándékunk. F. 1847ika octob. 16kán történt or-
szággyűlési követválasztásunk eredménye, melly szerint N.
K. tanácsnok volt országgyűlési követ 24 szavazattal 17
ellen ismét követnek megválasztatott, már tudva levén: váro-
si tanácsunk f. 1847ki october 22én 1240d. szám alatt ho-
zott végzését a' választás eredménye irányában oly érdekese-
nek, az egész választást oly botrányosnak találjuk, hogy a-
zokat nyilvánosságra nem hozni politikai vétekek tartan-
ók; ugyan is azon indítvány hozatott a' ns tanács előtt szó-
nyegre, hogy miután N. K. tesnok ur a' közelítő or. gyűlésre
követnek megválasztva van, a' mult 1844dik évi országgyű-
lési költségekről, mint akkori követ számadásait
beadta ugyan, — de az érdemes választó községnek in-
dítványára azoknak a' hiányzott adatokkal való előter-
jesztésére, — ugy az országgyűlési naplók holléte
iránti adandó felvilágosítására utasítva, ebéli végzésnek
mind eddig eleget nem tévén, ezen okból a' házi pénztárnál
a' fent irt költségek fejében kivett 480 pf. a' kamarai hiva-
tal által számadásba mind eddig nem vétethettek, intézke-
dés teendő volna az iránt, — miszerint N. K. tanácsnok
ur a' fentirt tanácsi határozatnak elégtételére, a' közelítő
országgyűlésére innen való eltávozása előtt szoríttatnék.

A' városi közpénztárok — s azokat ér-
deklő számadások rendezett állapotba való folytonos tartá-
sának felügyelése a' ns tanács felelősséggel járó lényeges
kötelességeiközé tartozván, a' fentebbiek szerint előterjesz-
tett indítvány a' ns tanács által pártolattott s ennek követke-
ztében, hogy nevezett követ urnak inneni eltávozása előtt
határozatnak fogant szerzetessék, s ekép mind az előbbi or-
gyűlési költségek meg nem halladott számadás tökéletesen
tisztába hozatassék, mind a' számadás eredményéhez ké-
pest a' házi pénztárnál még eddig számadásba nem vétel-
hetett fent említett összege nézve a' kellő rendelkezés
megtételtesék, N. K. tanácsnok ur a' többször érintett szá-
madásoknak oklevelekkel gyamolítva, a' naplók iránti fel-
világosításával együtt még eltávozása előtt való beadására
utasítatik.

Az érintett számadás tételei következők: a) A' követ
napi díjai 560 napra 2240 ft. az irnoké 896 ft. a' hajdué 448
ftot tesznek. b) A szállásbér 1 3/4 évre 161 ft. c) Az irnok
szállásáért 52 ft 30 kr. d) A' hajdu szállásáért 42 ft. e)
Mindennemű iratoknak két példánybani megszerzése 132 ft.
56 kr. f) Az országos naplókért 109 ft. *) g) Irószerekért
16 ft 24 kr. h) Utiköltségek Bécsbe 6 napra 36 ft. összesen
4132 ft. 50 kr. pg. Közözen 1846ki dec. 4én.

Ezen igen érdekes tárgy további kifejlését annak i-
dejében a' tisztelt közönségnek tudára adni nem mulasz-
tandjuk, és jelenleg csak annyit mondhatunk, hogy N. K.
országgyűlési követünk fentebbi tanácsi végzésnek annyib-
an már eleget tett, a' mennyiben az néhány hetek előtt a'
szerecsene istennő által lotteria utján meglepetvén f. évi oct.
11én az országgyűlési iratokat, és a' rendek naplóját, újab-
bi sürgetésekre pedig f. évi oct. 25kán a' főrendek naplóját

*) Egyik magyar újságban olvasott hirdetés szerinti
a' főrendek naplója 42 ft 15 kr. a' rendké 26 ft 30 kr., min-
denemű irományok pedig 26 ft 15 pkrba kerülnek.

A' b e k ü l d ő k.

is megszere
Ezen tényhe
szükséges a
elreadezése

AME

tusok sereg
xicot, s esá
portokra tü
közét. Mind
az amerikai
xicoiakat, na
datik, miké
Mexico bört
hogy az am
szolgáljanak
tán elygre
nay Pena n
illeti, ez kiv
tusok által
megegyezé

SPAN

közlebb lel
helő egésze
ká, Ros de
neveztetett
ba. Alaix t
tetni kéri a
vetkeztéber
smind kíván
foglalhassa
és Escosur
tüstént elh
hírt, minth
niai főpara

ANG

matügymín
még parlam
bó; e' hírn
Harding e
len keresz
hogy szám
housie gr.
Alexandria
választott
tött polgár
minsterig é
té. Az uj lo
nemesak a'
zól is több
schild, Mon
francia kö
másra, a'
ételek jegy
adag való
állított étl
hogy a' m
keresked.
di nyomor
rab kukori
hezült ide
Times kor
tárzottan r
mellett; s
szerint vég
más, mint
séges, azo
ról, mit ele
va föltétele
helye lenn
kat egyen
megadásra
olly canton
tart, han
melletti n
A' k
mozgalma
maz a' sch
születek k
e' közben
szinezetü
tő. Igy töb
dulását si
hatalmasa
mikép a' p
melly pee
áll: hogy a

is megszerezte, és azokat a választó polgárságnak átadta. Ezen tényhez commentár nem szükséges, mennyire legyen szükséges a városok szoros felügyeléssel össze kapcsolt elrendezése, — ezen egy eset is elegendőképp tanúsítja.

Többen.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Ujabb tudósítások szerint az egyesült státusok serege sept. 14-én ellenállás nélkül száll meg Mexicot, 's csak azután, midőn az egyszerre erősbülő népcsoportokra tüzet ada, kezdődék a megszárláshoz hasonló ütközet. Minden egyes ház egy egy vár volt, külön kivivandó az amerikaiak által, kik elvégre csakugyan kiszoríták a mexicóiakat, nagy vérontás és számos ház lerombolta után. Mondatik, miként Scott egyes. álladalmi hadvezér parancsára Mexico börtöneiből a gonosztevők is szabadon bocsátattak, hogy az amerikaiakhoz csatlakozva, ezeknek 's kalauzokul szolgáljanak. Santa Anakülönböző irányban tett bolygás után elvégre Pueblának vette útját, miután az elnökséget Penay Pena nevű elvrokonára ruházta. Mi a béke alkudozást illeti, ez kívánt véget alig érend, minthogy az egyes státusok által föltétlenül kikötött véghatárookra nézve Mexico megegyezése nagyon kétséges.

SPANYOLORSZÁG. Nov. 6-ai hírek szerint a legközelebb lelépett két miniszter eltávolítására nem tekinthető egészen kegyvesztésnek. Cordova ugyanis tanácsnokká, Ros de Olano pedig Ayllon helyére lissaboni követté neveztetett. Szinte minőségbenküldetik Borrego Schweiczba. Alaix tábornok a királynéhoz intézett iratában közölni kéri azon ellene támasztott vádpontokat, miknek következtében Valenciából távoznia megtiltatták. Egyszermind kívánja, hogy mint tanácsag helyét a senátusban elfoglalhassa. — Madridi levelek hírlik, miszerint Salamanca és Escosura volt miniszterek parancsot vőnek Madridot tüstént elhagyni. Heraldo miniszteri lap megegyezésként azon hírt, mintha Montpensier hgre ruházattott volna a cataloniai főparancsnokság.

ANGLIA. Tory lapok állítása szerint gr. Grey gyarmatügyminiszter és sógora sir Charles Wood kincstárór még parlament megnyitás előtt kilépendők a miniszteriumból; e hírek a Times egyenesen ellentmond. — Viscount Harding eddigi indiai főkormányzó Egyiptom 's Marseillen keresztül dec. 14-ke felé váratik Angliába, szó van róla, hogy számára diadalszerű fogadtatás van készülöben. Dalhousie gr. az imént említettnek utóda, kormányi gőzösön Alexandria felé utazik. — Nov. 9-ken tartaték a jövő 1848-ra választott új polgármester Hooper beigtatásával összekötött polgári díszmenet szárazon és vizen egészen Westminsterig és vissza; ezt estve 250 teritékű lakoma követte. Az új lordmayor mint elnök mellett előde fogott helyet; nemcsak a miniszterek nagy része, de a külkövetések közül is többen vőnek részt; a pénzvilág főbb hősei Rothschild, Montefiore 'sat. szinte nem hiányoztak. Broglie hg. francia követ, köszönő válaszában a hozzá intézett áldomásra, a világbéke föntartása iránti ohajtását fejezé ki. Az ételek jegyzéke több lapban előre közölve volt, végül 250 adag valódi teknősbéka leves említettvén. A pazarul kiállított étlap többi közt azon észrevételre nyujta alkalmat, hogy a megnehezült idő, mellynek súlya alatt bank- és keresked. házak össze omlanak, melly nemsokára az irlandi nyomorult gunyhóban az utolsó burgonyát 's végső darab kukorica-kenyeret emészteni föl — hogy e megnehezült idő London polgári testületeit még el nem érte. — Times kormánylap, a schweiczi zavarokra vonatkozólag hátróttan nyilatkozik a különkövetési (kathol.) cantonok mellett; 's a radical párt vezérszónokait arról vádolja, miszerint vég törekvésök daczára föllengős beszédeknek nem más, mint a testvér cantonok igazait eltíprani, 's ha lehetséges, azoknak még nevét is kitörülni Európa földabroszárol, mit elég világosan mutat azon körülmény is, minélfogva föltételes kibékülésről, minőnek jogegyenlő felek közt helye lenne, hallani sem akarnak, hanem a társ cantonokat egyenesen lázadóknak tekintvén, azokat föltételes megadásra akarják kényszeríteni. Innen van aztán, hogy még olly canton is, mint Neuchatel, nem protestáns hitfeleivel tart, hanem kényszerítve látja magát a kath. cantonok melletti nyilatkozásra.

A közelgő parlament — megnyitás mindenféle élénk mozgalmakat szül; a miniszterium kül 's belügyi osztályai amaz a schweiczi és olasz mozgalmak, ez a benső párti készsületek következtében gyakori 's hoszas üléseket tartanak; e közben az egyes politikai pártvezérek mint szinte a külön színezetű lapok élénk cselekvősége mindenütt tapasztalható. Így többi közt Sir Robert Peel Draytona Manorboli elindulását siettet; az angol egyházzal tartó része a sajtónak hatalmasan izgat felei közt, hogy a jövő parlamentben valamikép a pápai nunciának (azon eskü erejénél fogva is, melly peerek 's követektől kívántatik, 's mellyben többi közt áll: hogy a pápa Anglia akár polgári akár egyházi ügyeiben

hatalom 's tekintéllyel nem bír) hely ne adassék az angol udvarnái követségek közt. Vannak, kik a Roma ellen mutatkozó imez izgatásokat nem kis részben hiszik előidézeteknek a propoganda utóbbi határozata által azon tervet illetőleg, mellyszerint parlament és kormány Irlandban egyetemet alapítani szándékoztak. A nem rég megürült yoriki érsekségre kijelöltek gyanánt Pepás és Malby tanárok amaz worcesteri, ez durhami püspök, neveztetnek. Levén pedig ez utóbbi már 80 éves aggastyán, megjegyzi rá vonatkozólag a Morning Herald: hogy ideje volna ő mságának egy másik fontosabb „előléptetésre“ készülnie. Az irlandi nyomort borzasztó színekben festik azon kath. lelkészek, kik az utóbbi repealülésre e tárgyrol adatokat küldének; nevezetes ezek közt Burke jelentése, miszerint éhségokozta lázak következtében a megyéhez tartozott 12 ezer lélekből (ez vala hívei száma mult télen,) mai nap ezernél több nincs. Más felől kormánylapok számlálják azon földesurakat 's haszonbérleket, kik néhány napnyi időközben a parasztok által agyon lövettek; ezek közt legujabban Walsh, Ch. O'Connellesg jószágigazgatója. Mig a fönnevezett lapok e miatt jayveszékelnék (Sue bolygó zsidójából és ismét indus fojtogatók miattjára,) jöl szerkesztett orgyilkos szövetség fönlállásáról panaszkodva, legközelebb az irlandi helytartó részéről e tekintetben kibocsátandó proclamatiót várnak; e közben a M. Chronicle elsorolja az okokat, mik e borzasztó szövetséget — ha csakugyan léteznék — megelőzék. A földmivelők, mond a nevezett lap, százként üzettek el lakaik 's tanyáikról, 's nem csupán ollyanok, kik a haszonbérrel még tartoztak, hanem sokan azok közül is, kik tartozásaik lerovásában mindenkor pontosak valának, nem más okból, hanem mivel a földesurak a conacre system kedveért szabadulni akartak kisebb haszonbérlektől. Illyetén kegyetlen intézkedések — folytatja a Chronicle — korán sem szolgálhatnak ugyan mentségül az érintett agrariai bünmerényletek 's gyilkolásoknál, azonban azok keletkezését elegendőképp megfejtik. —

Times kormánylap eddig IX. Pius magasztalóihoz tartozott; de az ismeretes propagandai határozat, vagy inkább javaslat óta egész máshangon kezd beszélni, ünneplésen tiltakozván (az összes Anglia nevében) minden ollyatén kísérlet ellen, mellynek czélja a lövveni főiskola mintájára Irlandban cath. egyetemet alapítani. „Ha ugymond, IX. Pius azon befolyást, mellyet ép ugy köszönhet egyedi lelkületének mint állásának, arra fordítandja, hogy mindazon ártalmas szenvedély, mi által a papság magát koronként elhagyá kaptatni, kiirtassék, 's a clerus hivatása követeleéseinek ezentul pontosan megfeleljen; ha szó és példa által győzendü meg őket, hogy Krisztus papjainak egyszerű smind emberség és szellemi művelődés terjesztőinek is kell lenniök, 's hogy papi kötelezettségeik polgári 's emberi kötelesegeiknek nincsenek ellene: akkor fényesen álland a pápák hoszu sorában 's a világ bármely felvilágosult kormányja szivesen segítendü őt törekvéseiben.“ Folytatólag kijelenti, miként a propaganda által adott válasz beavatkozásnak tekinthető Anglia közügyeibe, mit sem kormány sem nemzet szó nélkül hagyni nem fognak. — Angliának nem volt inyére a spanyol házassági ügy bekövetkezett eldöntetése, ez okból nem csudálkozhatni, ha Bresson gr. halálát illy értelemben ügyekeznek megfejteti; azon Bressonét, kinek sikerült az angol diplomaták ismert szemességét kijátszania, 's elvégre még az angol befolyást is a spanyol udvarnál tetemesen csökkentenie.

A Timesben egyenesen az állittatik, hogy a spanyol házasságok fölötti bänkodás adá a gróf kezeibe az életöltő kést. Ezt egy másik lap (Sun) már azért sem hiszi, mivel ugymond miniszterek 's diplomaták egyedül csak saját szerencsétlenségükön szoktak kétségbe esni, idegen miatt soha sem. —

A jó remény fokáról tudósítások sept. 1-jeig terjednek; a hadi készületek folyvást tartanak, 's a Kaffer tartományba szándéklott berohanás ugylátszik csak az által lön mindedig hátráltatva, mivel Sir Harry Smith kormányzó elérkeztere várnak. A gyarmat belviszonyai, daczára a határ belvillongásoknak, kedvezők. — Ha Sir John (Franklin)'s társainak éjszaksarki utjokról jövő évig tudósítás nem érkezik, mond a M. Chronicle, a kormány három különirányban küldend fölkeresésökre. A tengerügy főhivatalában még eddig nem mutatkozik aggodalom a merész vállalkozó és társainak sorsok fölött.

Broglie hg 's francia követ indítványára a st. Jamesi cabinetben tanácskozás tartaték a schweiczi ügyek fölött; az eddigiekből itélve Anglia tudni sem akar fegyveres beavatkozásról, hanem a közbejárulást olly módon kívánja eszközölnöndöknek, mihez képest pápa ő szentsége birassék rá, hogy jezuitáknak Schweiczból leendő eltávolításuk iránti jóváhagyását nyilvánítsa. Illy uton aztán remélhetni, hogy a pártok a vérengzéssel fölhagyandnak. Azok, kik Schweiczot ugy tekintik, mint valamely nagy katlant, hol a kor communisticó-radical eszméi fözetnek, sietnek részt venni,

vagy legalább közelről szemlélni a schweicziaknak egymás elleni hadjárásukat. Egyébiránt hogy Anglia irtózik a fegyveres beavatkozástól, könnyen érthető abból, mivel Franciaország legközelebb esik a csatatérhez 's beavatkozás ürügye alatt könnyen elfoglalhatná az europai hadvonalok egyik legerősbikének valamely részét.

Grey gr. gyarmatügy minister a jamaikai helytartóhoz nagy fontosságu sürgönyt bocsáta, olly végből: hogy szabad munkások bevitele által a nyugatindiai angolgyarmatok állapota javittassék. Jövöre tehát megleend engedve a nyugat Indiába visszatérő hajóknak, hogy az afrikai tengerpart azon pontjainál kiköthessenek, mellyek nem állnak rabszolgakereskedés üzése miatt gyanuban. Innen aztán önkénytes munkásokat szállithatnak; mi ugyan már ez előtt is gyakorlatban volt, csak hogy csekélyebb mértékben. Nem fog elmaradni a zaj, jegyzi meg a Times, hogy Anglia az általa eltörült 's folyvást üldözött rabkereskedést ujra föléleszti, csak hogy természetesen más alakban; ám de ugymond, e rágalmat eléggé megfogja czáfolni.

Nov. 11-ken kir. rendelvény által a parlament megnyitás nov. 18-kára halasztott. Dr. Bowring ismert alsóházi tag 's fivére C. Bowring hámor felügyelő nem rég Bridgend mellett rablók által lönek föltartóztatva 's tőlk aranyban 's bankjegyekben ezer font raboltattott. A rablók elfogattak.

FRANCZIAORSZÁG. „Patrie“ című lap szerint a francia kormány mostan tengerügyi hivatal (bureau de l'Amiranté) föllállításával foglalkodik; a szint illy fajú angol intézethez hasonlóval. E hivatalhoz tartozni az előléptendők névsorát elkészíteni, a kinevezetendő parancsnokot javaslat útján kijelölni 'stb.

Aumale hg, Bugeaud utódja új hivatása terén mindenfelől a ragaszkodás és vonzalom jeleivel találkozik. — Oct. 28-dikán Mustapha pasa palotájában nagyobb szerű táncestélyt rendeztek tiszteletére a muselman nagyok. A királyi hg számára emelt trón körül arab nyelven illy fölirot „Aumale herczeg ő fenségének“ olvasható vala: Afrika fiainak szerencsekívánásuk tanúsítá a részvétet a hg által eddig kivivott érdemekért, 's kifejezven a reményeket, mik az új helytartó személyéhez csatlakoznak. — A terem francia színekkel és zászlókkal vala ékesítve 's a puszták fia europai udvarisággal fogadák az érkező hölgyeket, ezeknek karjaikat nyujtva, virágokat osztogatva, 'sat. Az ünnepekt hg jönnek látá a számára emelt trónt érintetlenül hagyni. —

„Société de l'Océanie“ név alatt Marseillenben társaság alakult, mellynek czélja kereskedelmi érdekek mellett kiválólag elősegíteni a hiterjesztés körüli törekvéseket. Valószínű, hogy miután az ár csak harmadrésze az angol hajókon divatozónak, tengeri utjukban a térítők ezentul e társaság hajóival élendnek.

Bresson grófot illetőleg következőt közöl a Journal des Débats: valószínű, hogy az elhunyt lázas lelki állapot következtében lön öngyilkossá, miután tudva van, miként néhány év előtt agylobban szenvedett, minek lázrohamokban nyilvánuló nyomai koronként azóta is tapasztalhatók voltak. Nemrég atyjához (ki Párizsban a felviteli törvényszék tagja) intézett egyik levelében így ír: érzem, hogy inkább teremtetem éjszak mint déliának; a déli szép égalj rendkívül fölizgatja idegzetemet. — Oct. 31-ken a királynál volt bemutatási tisztelegésen, ő felsége kitünő kegy 's nyájassággal fogadá. Másnap hivatal szobájában dolgozott, 's elkészíté a fogadtatásáról szóló tudósítást; este San Carlo színházba ment, honnan csak éjfél tájban tért haza. Viradat felé rohaná meg a láb, minek következtében fölkelt, borotváját elővette, 's tükör elé állván nyakát szegé. Földre rogytatban az összeomló test zörejt okozott, mire a fölrezzent grófnó befutván, férjét vérében, életnélkül találta. A holttest Magellan gőzösön Franciaországba szállittatott. — Nov. 7-ken kelt tudósítványában Massignac ur jelenti, hogy küldetését teljesítenie sikerült, mert 10 francia és egy spanyol ifiút, kik a freiburgi collegiumban tanultak, még ütközet előtt szerencsésen átszállita Bernbe. Egyébiránt este felé a csetepaté apró fegyverekkel megkezdett. —

A főnebb elmondott rablási merények ismétetéhez egy ujabb adat. Nov. 9-ken a kir. gyorskocsit a Pont-Sale melletti pagonyban reggeli 6 óra tájban mintegy 12 emberből álló csapat megtámadta; a szekeren többi közt 40 ezer frank volt, melly a nantési számvevő hivatal részéről Lorientbe vala szállittandó. Midőn a kocsis tovább akart hajtani, két lovat lelőttek, a biztosítékul szolgáló fegyveres örök egyike agyon durrantatván, a másik megeresztett kantárszárral vágatott a közel helységbe segítségért. A szekér kiraboltott.

Midőn Lajos Fülöp, Fontainebleauból megérkeztek a pályafőnél kiszállia, közelében lövés történt, mi nem kis rémulést okozott azok közt, kik a király személye ellen intézett merényt sejtének. A rendőr elnök fölügyelete alatt

történt tüsténti nyomozás kimutató, miként a király kíséretében volt egyik tiszt eselése urának pisztolytöltőjét földre ejtő, a benlevő töltőt pisztoly elsült, a nélkül hogy valaki megsértett volna. — Mortier gr. örültségének előjelei — a Gazette des Tribunaux szerint — neje iránti legyőzhetlen ellenszenvben mutatkoznak. Ezelőtt egy hónappal Bruggében hivatalszünetet ültvén, egyik éjjel nyitott borotvával rohaná meg nejét, azt szitkok közt kivégzéssel fenyegetvén. Sikerült a grófnőnek megmenekülnie, ki is baráti javaslat következtében ez idő óta Párizsban lakék. Valahányszor neje nevét hallá a gróf említett, mindannyiszor iszonyu düh fogta el; s midőn nem régiben Párizsba érkezett, megtiltá nejének, hogy szeme elbe jöjjön. A gyermekeket magánál tartá s irántok mindenkor leggyöngédebb szeretettel viseltetett. — Helyére Turinba volt tengerügyminiszter Mackau admiral küldeték követül.

Bresson gr. miként a Constitutionnel állítja, maga kérelmének idejében a spanyol udvarbóli eltávolítását, úgy levén meggyőződve, hogy a királynőt környező befolyás állandó természetű s elháríthatlan. Egyuttal azonban sokat tartván saját diplomatai jelességéről, Londonba kivánt volna követként küldetni, mit midőn el nem érheté, tulajdon költségén Angliába utazott, hol Palmerston lord által kitűnő szíveséggel fogadták. E fogadtatást elégnék vélte arra, hogy most már Guizottól a londoni követséget ismételve kérje; mi azonban újra megtagadtatott. Pénzviszonyai független állást neki nem nyújthatván (grófi címét a juliusi királyságnak köszöni) kénytelen volt a sardiniai udvarnál számára nyitott követségi állomást elfogadni. — Özvegyen hagyott második nejétől egy kis fia maradt, ki a spanyol házasságok alkalmakor spanyol granddá nevezeték ki. Első házasságából egy nyomorék fia maradt.

Meillából érkezett s octob. 26án kelt adatok nyomán Abd-El-Kader állása új fordulatot vón. Az 1822. meghalozott Muley Suleiman császár (jelenleg ennek unoka öcse uralkodik) egyik fia Abder-Rhaman Fezből, hol fogva tartaték, kiszabadult, s egyenesen Abdel-Kaderhez futá, kitől legnagyobb tisztelet s kitüntetéssel fogadtatott. A megmenekült trónbitorlóknak kiállja a mostani császárt, miáltal Abdel-Kader ügye egészen más szint ölthet magára. Jelenleg az egykori algiri Dey egyik leánya családos-tól Marseillen tartózkodik. Innen érkezett hír szerint a kormány Korsikában erősséget állítand. — Nov. 13káról szóló tudósítások oda látszanak mutatni, hogy Franciaország a schweiczi ügyekbe fegyveres kézzel nem fog avatkozni. —

OLASZORSZÁG. Toscana és Modena a bécsi congressus és 1844. nov. 28kán kelt florenzi szerződvény alapján aként egyeztek meg, hogy Fivizzano város és környéke modenai hatóság alá kerüljön. Mindkét részről megítelték az átadás és vétel iránti intézkedések, midőn a toscanai nagyherceg értesül, miként bánat és szomorúság fogá el fivizzanoi alattvalóit, kik minden időben az uralkodóház iránt szentül megőrzött hűségökre hivatkozva azért könyörgének, hogy a toscanai hatóság alatt maradhatniok továbbra is megengedessék. E ragaszkodásról értesülvén a hg, parancsolá, hogy kormányja részéről követtessék el minden, miáltal a modenai kormánytjó szerével arra lehetne birni, hogy a szerződvény adta joggal Fivizzanora néve ne éljen. Míg a cabinetek ismét hosszas utakon leveleznek, e közben Guerra százados vezérlete alatt Modena részéről átvéto biztosok, s védelmi katonai csapat érkezék. Főliad erre a vidék népe, özszesereglenek s fegyveres ellenszegülésről tanakodnak; miután azonban a modenai részéről állítatik, hogy ók csupán csak szabad átmenetet akarnak, ez nekik megengedték. Ily módon lassanként új meg új csapatok érkeznek, s végre is Fivizzano népe azon veszi észre magát, hogy az előbbi tisztikar elbocsátatik, Fivizzano és környéke pedig modenai birto-

kul kijelentetnek. A toscanai udvar részéről a szerződvények illetén értelmezése ellen ovás tétetett, mely az illető udvarokkal közöltetni fog. — Egyébiránt az olaszlapok telvék ünnepélyi leírásokkal, melyek mindenfelé vagy ujlag nyert engedvények fölötti öröm, vagy ősi szokás következtében tartatnak. —

Rómában Ferretti hibornok országtitkár tudatá a lapok szerkesztőseivel, miszerint ő szentsége szabad sajtót akar tartományában; az előleges vizsgálathelyére állítandó sajtótörvényen választvány — Amici hibornok elnöksége alatt — dolgozik. Fivizzanonak a modenaiak által lett elfoglaltatása miatt a népporrongás növekedésben van; noha a modenai kormány részéről közzé tett nyilatkozvány azt vitatja, hogy miután Toscana Lukkát (a bécsi acták s egyéb szerződvények nyomán) visszafoglaltá, ezt tennie Modenának épazon jogalapoknál fogva szabad volt.

Bresson grófért a halotti mise november 6kán tartaték; a dipl. testületek teljes gyászban voltak jelen.

SCHWEICZ. A forrongásban volt elemek mindinkább sejtetik a végkitörést. Freiburg ellen a megtámadás nov. 12ke mások szerint 13kára volt határozva. A külön szövetségi sereg vezére Maillandoz ezredes, edzett vitéz, körülé több olly tiszt, kik az europai hadseregeknél magoknak nevet szereztek. Freiburg és vidéke lehetőleg körül árkolatott, ifja véne, nők s gyermekek vetélkedve buzognak az ellennel minél előbb megütközhetni. Freiburg canton lakosinak számát 96 ezerre tehetni, ezek közül 12 ezer reform; rendes katonaságán kívül jelenleg az önkénytesek serege tetemes erőt foglal magában. Álguyi számát 34re teszik. Ellenben a 12 támadó Canton résziről eddig is már 64 szállítaték csatasíkra. — A világhírű Jezuita intézetben növendékeknek (majd minden miveltebb nemzetbeliek találatnak köztök) megengedtetett a canton még a csatakezdet előtt odahagyhatni. Előleg eddig is már több folyamont a hidak lerontattak, s általjában minden közlekedés a külön szövetségi cantonokban hadi szigorral elzáratott.

A tudósítások nov. 13ig terjednek; mind megegyezők abban, miszerint három különböző véres ütközet volt nov. 12kén s 13kán; itt ott elnyomult ugyan a protestáns sereg, de elvégre még is kiki azon állomásra szorítottat viszsa, mellyet ütközet előtt elfoglalva tartott. Freiburgtól megadást várnak; annál véresb lesz a csata, mellyet Luzern Wallis s a többi ós kantonnal kellend vinni. — A külön szövetség özszes hadi erejét 50 ezerre teszik; az ellenfél legalább 100 ezerrel bir, ezen fölül 150 álguyuval s jól neki gyakorlott tüzérséggel bir.

Dufons tábornok nov. 12kén következő szótat bocsátá a parancsa alatti hadsereghez: Szövetségi bajnokok! Itt állunk tehát elleneinkkel szemközt. Ók harcra akarnak. Legyen, hadd érezzék: hová vezet a hongyülés határozatának ellenszegülni; a szövetségi hadsereget gúnynyal illetni. Kantonok! egyesítve azon egy zászló alatt a törvényszerűség s a szövetségi jogok föntartásaért kellend harcolnotok. Mindent bátorságtok s elszántságtoktól várok. A haza s ennek jövője kezeitek közt; ti megmentenditek azt tetterőtök által s megmutatandjátok a világnak, hogy a szövetségbeliek még el nem fajultak. Győzelem vár rátok; aként éljete azal, hogy viseletek által arra méltóknak találtassatok. Kíméljetek a meggyőzötteket, legyetek ép olly emberiek, mint vitézek. Katonák számolok rátok e nagy napon, számoljatok ti is reám; halgassatok vezéreitek szavára, kövessétek azok példáját, ók vezetendnek titeket előre a kötelesség és becsület útján.

Az idő, melly más évektől eltérőleg száraz őszben mutatkozék, egyszerre nedvesre változott, mi által a hadi munkálatok e hegyvölgyes tájakon tetemesen nehezülnek. A Waadlandból érkezett hadosztály Rilliet parancsa alatt, egyesült a Bernből kiindult Burkhandféle csapattal Murten és Gümminen közt; balról Laupen és Neuenegg felé Och-

senbein dandára állomásozott, miáltal Freiburg félkörszőrűleg lön elzáratva. Az ellenséges cantonokból vezető utak fa törzök, kövek, árkok s at. által tétettek járhatlanokká, Freiburg város közel vidéke pedig egyéb erősítvényeken kívül számos álguy teleppel, gondosan fölállított örök virasztása mellett várá a megtámadást. Nov. 12dik s 13kán az éjszakát mint két sereg szabad ég alatt táborozva tölté; a város elleni mozgalmak 9kén kezdődtek; ekor s következő nap Freiburghoz tartozó Stäffis és Dompierre kerület Rillies által elfoglaltatván, Chatelst Denis és Rüebe helyéz magát e hadláb; 11ik s 12kén Romont Bülle és Greyerzig nyomult elé s ez nap Burkhandt csapatával együtt a város közelében állapodék meg. A főhadi szállás egy órai távolságra Grollayben volt. Freiburgnak a megadás iránti válaszra nov. 14kén reggeli 7 óráig idő engedteték, noha ez időzést a szövetséges had nem a legjobb szemmel nézte. Egy órával a kiszabott idő eltelte után — nov. 14kén reggeli 8 órakor a város megadta magát. E győzelem úgyszólván morális erő által nyeretett, mert valóban a szövetségi had maga viselete a fölbőszített különsvövetségi i rányában várakozáson fölül nemes volt. Pusztításnak, kicsapongásnak legkisebb nyoma, jöllehet az elfutott lakosok barmaikat előre mind elhajtották, részben leölték, hogy pusztán hagyott lakaikban a szövetségesek legkisebb táplálékot se leljenek. Ez utóbbiak a zord idő daczára nem rontottak be a házakba s beérték azon eleséggel, mit kiki magával vitt. A freiburgiak, előleges hírek által elriasztva csudálkozva szemlélték e férfias tartózkodást. A szövetséges had reggeli 10 órakor tartá bemenetét a városba. Más tudósításokban említették, hogy a freiburgiak egyes külső állomásai, főleg az álguy telepek csak véres harc után foglaltathattak el. Értesülvén a szövetségi gyűlés Freiburg város elfoglaltáról, következő szabályokat alkotott: 1. Három szövetségi képviselő nevezetik ki azonnal Freiburg cantonba küldetendők. 2. Freiburg cantonban egy időre szövetségi katonaság marad. 3. A kinevezett képviselők tudósítják a hongyület mind arról, mit a rend, biztoslet s béke állandósítására Freiburg cantonban szükségesnek hisznek. 4. E végből a cantonban hagyatandó hadierő rendelkezésre áll. 5. E határozat mind a szövetségi képviselőkkel, mind a szövetséges had vezérével tüstént közöltetendő. — Mint mondatik, a kinevezett képviselők ezek: Reinert solothurni, Stockmar berni, és Grivaz Peterlingenből.

OROSZORSZÁG. Varsóból oct. 13káról írják: tegnap érkezett városunkba viszsa Nápolyból Bludoff titkos tanácsos, és a törvényhozási szakosztály elnöke. Mint tudva van, még tavál küldeték a császár által Romába ott pápa ő szentségével alkudozandó a kath. egyház Orosz — főleg pedig Lengyelországbani állásáról. Hogy ez alkudozások a lengyel kath. egyházat illetőleg nem vezettek kedvező eredményre, többen állítják; véleményökben még inkább erősítelve az idén Lengyelország számára kiadott büntetőtörvénykönyv által. Ennek értelmében ugyanis az orosz-görög egyház, jöllehet hiveinek száma e hónap igen csekély, uralkodó vallásnak állítatik, s a kath. egyház mind a mellett, hogy Sándor császártól egyéb keresztyén egyházak fölé lön emeltetve, jelenleg ezekkel egy azon pontra helyeztetik. Ezen törvénykönyv értelmében az átmenet szabad bár kinek is a kath. egyháztól a göröghez; de ha viszont valaki az orosz egyháztól kath. vallásra merne áttérni, két évig terjedő kaukaszai száműzetéssel bünhődvén, valamely görög monostorba záratik, míg bibás lépését megismerendi s megbánja. Továbbá az Oroszországban fonálló törvények a vegyes házasságból gyermekek neveltetését illetőleg, 1848 kezdetével Lengyelországra is kiterjesztessenek. — E rendelkezések, mellyek ha előbb nem, Bludoffnak Romába lett küldetésekor kétségkívül már készen voltak, elég világosan mutatják, hogy az orosz cabinetnek koránt sem volt szándéka ő szentsége irányában engedékenységet tanusítani.

94ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Hirdetvény.

A nagyméltóságú magyar kir. udvari kincstár rendeléséből a megüresült váci püspökség részéről közhírré tétetik: hogy alább megnevezett fő desuri haszonvételek, mellyek iránt a szerződés a következő 1848dik eszt. martius hónap utolsó napján megszűnendek, kivéven az tsó helyen álló haszonvételt, mely iránti szerződés t. i. ugyanazon eszt. szent György napján fog megszűnni a mondott 1848dik eszt. aprilis 1ső s illetőleg 24d. napjától számítandó három egymásutáni következő esztendőre folyó 1847ik eszt. november 27én délelőtt 10 órakor Vácson az igazgatói épületben levő uradalmi irodában felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett tartandó árverés útján ujonnan bérbe adandók lesznek jelesül:

Azör: Verőce helységbe keblezett

koresma, az aprólékos kereskedés szabad gyakorlásával.

2or Ugyanazon helység határában fekvő Lócs oldali kőbánya.

3or Ugyanott helyzetetett magyar-mályi kőbánya.

4er Verőcegyház helységben levő kőmészárszék.

5ör Szada helységben levő szinte kőzús mészárszék.

Bérleti kívánók a fenebb kitett helyre s időre a szokott száztól számítandó t z kamatos bánatpénzsekkel és biztosítékul leköltendő értékeikről szó ó hiteles bizonyítványokkal ellátva azon megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy a bérlettelek Vácson az igazgatói hivatalnál árverés előtt is bármikor megtekinthetők, és hogy a megígért árak és bánatpénzek is kész ezüst pénzben lesznek leteendők.

3-3

Hirdetvény.

A m. m. k. udv. kamra r. ndeletéből közhírré tétetik: hogy boldogult Kopácsy József, ország hgprimásának hátrahagyott tömegéhez tartozó következő ékszerék, u. m. többféle aranykeresztek és láncok — gyémántokkal és drágakövekkel ékesített kesztek és gyűrűk — szelencék és órák — továbbá ezüst félék, u. m. asztali és evőszéket igérőknek azonnali készpénzbeli fizetés köztök — szintugy arany rájáru tükrök, fügmellett el fognak adatni.

2-3

Hirdetvény.

Ó es. s ap. kir. felsége a viravai kir. hivatalnál, sómázsamasteri állomást 300 fnyi bevételűvel, szabad lakással, 100 font sójárulékkal és 200 fnyi cautival legkegyelmesebben, ujon rendszeresíteni méltóztatott.

3-3

gólámpák, képek — dísz- és félig földött kocsik, löszerszámok. — asztali külön és aszudorok hordókban és üvegekben, végre 25 darab helyét fajú fejős tehén és 4 darab majsorsági ló, f. eszt. november hó 29én (huszonkilencedik) és következő napjain, napontkénti reggeli 9 órától délutáni 2 óráig a pozsonyi primási nyári-lakban tartandó nyilvános árverés alkalmakor a legtöbbbet igérőknek azonnali készpénzbeli fizetés mellett el fognak adatni.

2-3

dósággal, és 300 fnyi biztosítéki pénzzel, nemkülönben mázsáshivatal 200 fnyi fizetéssel, szabad lakással, 100 font sójárulékkal és 200 fnyi cautival legkegyelmesebben, ujon rendszeresíteni méltóztatott.

3-3

Dunavizállás: Budán, nov. 18n 6' 5" 3" az 0 fölött.

vasárnap

Megjelenik a tében egyel

FOGLAL

pesti napló; po gyűlések Pest, let: A' magy. dy társaság pá Külföldi Értesít

MA

VI. ke

Gábor zempl z ó: Asztalos számban tése, s öröl nyomán tett az elbuny feti hálát, am tagjaihoz mil ja a' nemzete tetleg bizony ges férfin értelemében t tározták aláz hogy elbuny két emberko méltóságába szág tiszta ad nyos obajtás annyival is György hava alatti hason kelt kegy. ki tánylását nyi

Majd

és a' kir. vár iránti határ az iránt, hog hivatott. — is a' mult orszatát fogadá tekintetnél nem tarthat dőiktől nyer esupán a' ki elnökének n szükségesne tudást szer országgyűlé valósággal nyenek? s k vén meg, r

— ezennel zattal egyb melly a' kk. terjesztendö küldöknék vényességéb jobb kifejtet nyéről tegy nak azon m jegyzékét könyvbe ig

V. O

19én. Min megállapít mester olva szoló üzenet mel járulva szággyülés tatott, mire e tárgy s v mi által az nak hozva. Egy észre a' praeven hogy mag elülréséb dolog kezd praeventiv